
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מגדר, מיניות ותרבות - 54229

תאריך עדכון אחרון 02-05-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: התחום לימודי מגדר

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

זמפים: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דורית אשור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Ashur.Dorit@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בהתאם מראש: יום חמישי: 30-12:30 סמסטר א

מורים הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס בוחן את המרכיבות של מושגי המגדר והמיןיות, בדגש על תרבות ותת-תחומי ידע שונים, תוך דגש על הקשר הישראלי.

הנחת יסוד של הקורס היא שזהויות והתנסיות מגדריות ומיניות הן תוצר של הבניות ופרקטיות תרבותיות וחברתיות ולא של תהליכי טבעים, הכרחיים או אוניברסליים. הבניות אלה מאורגנות באופן שונה מתקופה ומחברה אחת לשניה. הן מושתתות על יחס כוח היררכיים, בלתי שוווניים, ואך-אניטים, בראש ובראשונה בין גברים לנשים, אבל גם בין קבוצות של גברים או קבוצות של נשים לבן עצמן, וכן גם בין קבוצות לאומיות ואתניות.

נדגים תפיסה זו באמצעות טקסטים מרכזים לימודיים בLIMIT, העוסקים בהיבטים שונים של מגדר ומיניות בתרבות ותת-תחומי ידע שונים. טקסטים אלה מציעים מושגים וכליים שנועדו לחשוף ולפרק הבניות מגדריות דכניות במגוון תחומי תרבות ודיסציפלינות. בנוסף, הם מציעים כלים שנועדו ליצור שימושיות ותודעות מגדריות חדשות.

בדיון נבחן את המגבילות ואת נקודות הכוח של מושגים וכליים ביקורתים אלה, באמצעות ישוםם הן על יצירות תרבות שונות (ספרות, אמנות, מוסיקה, מדיה) והן על טקסטים תיאורתיים (מדעי הרוח, החברה, הטבע). ננתח יצירות ותיאוריות שמאתרגות את החשיבה על מושגי הנשיות, הגבריות, ההטרוסקסואליות וההומוסקסואליות, המיניות, התפתחות הפסיכוסקסואלית, הגוף, הזגיות, הזחות האתניות ועוד. כמו כן, נבחן את תרומותם של הטקסטים השונים להבנת הבניות של מגדר ומיניות בתחום הירושלמי העכשווי.

הערה:

בקמפוס עין כרם הקורס יכול לחזיבת בתחום המגדר והרפואה. בקמפוס גבעת רם תיכל לחזיבת בתחום המגדר והמדע. הדיוון בחזיבות אלה, דרך המושגים הנפרשים בקורס כולם, יحدد את הרלוונטיות של מושגי וכלי הביקורת המגדרית לדיסציפלינות השונות. הוא יעמיק את יכולת של הסטודנטים/ות לישם כלים אלה בתחום הלימוד הספרטיפיים להם/ן.

מטרות הקורס:

חקירת המרכיבות של מושגי המגדר והמיןיות, בדגש על תרבות ותת-תחומי ידע שונים, תוך דגש על הקשר הישראלי.

הכרת טקסטים, הוגים ומושגים מרכזיים בחזיבת הביקורתית על מגדר ומיניות בשדות שיח ותת-תחומי ידע שונים (מדעי הרוח, החברה והטבע).

רכישת מושגים וכליים לנתח בקורס חוויה של הבניות וייצוגים דכניים של מין ומגדר, ביצירות אמנות, בפרקטיות תרבותיות מגוונות, ובtekstים תיאורתיים מדיסציפלינות שונות.

הכרת פרקטיקות יצירתיות המתאגרות את החשיבה על מגדר ומיניות ופותחות דרכים לייצור שימושיות ותודעות מגדריות חדשות.

ניתוח המגבילות ואת נקודות הכוח של מושגים אלה בנתח תוצר תרבות ושבdots ידע שונים במדעי הרוח, החברה והטבע.

הבנת אופני פועלתן של הבניות מגדריות דכניות בחיים האישיים.

מצרי למדיה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהוו מסוגלים:

לנסח ולהסביר מושג יסוד ביקורתיים בלימודי מגדר.
לזהות ולהשווות עמדות מרכזיות ביחס למחלקות בלימודי מגדר.
لتאר ולהסביר זיקות בין מגדר, לאומיות, גזע, מוצא אתני ומעמד.
ליישם מתודות ומושגים שנלמדו בקורס בתחוםים מגוונים (בתחרי' תרבות, בפרקטיות חברתיות,
בתחומי הדעת שבهم הם/ לומדים/ות).
לנתח ולבדר הבניות מגדריות דכאיות בטקסטים וביצירות מתחומים שונים
לנתח את אופני פועלתן של הבניות מגדריות דכאיות בחיהם האישיים.
לנסח (אוולי ליצור) משמעותיות חדשות המערערות על הבניות ודכאיות של מגדר ומיניות.

דרישות נוכחות (%)

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית, מולטימדיה (דוגמאות קולנועיות, מוסיקליות וכו'), דין פתוח,
קריאה שוטפת במאמרם ודין בהם בכיתה, שני דוחות קריאה ועובדת מסכמת.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- (1) מבוא: (א) לימודי מגדר והביקורת הפמיניסטית כפרויקט عمוק ביקורתי מקיף של הבנית המגדר
בתרבות ובחברה (ב) מגמות מרכזיות בחשיבה הפמיניסטית: פמיניזם ליברלי, רדייקלי, רב-תרבותי.
- (2) פוליטיקה מינית בספרות ובאמנויות: יצוגים והבנות של נשיות וגבריות, ושל אROTיקה נשית וגברית
באמנויות הקאנונית המערבית.
- (3) הפוליטיקה המינית של החלוי: בריאות הגוף ובריאות הנפש:
 - (א) פמיניזם והמסד הפסיכיאטרי והפסיכיאנליטי: מההיסטוריה הנשית דורך הפסיכיאנליזה
לפסיכיאנזה פמיניסטית
 - (ב) מגדר ורפואה
- (4) חדר משלחה: אסתטיקה, פסיכולוגיה וידע "נשים"
- (5) מגדר, פוטוקולוניאליזם ורב-תרבותיות: נשים בישראל ופוליטיקה של זהויות
- (6) גבריות ישראלית: גבריות והומוסקסואליות; הגוף הציוני וגבריות ישראלית; גבריות מזרחתית
opolitika מינית
- (7) לימודי הומו-לסביים ותיאוריה קוורית

חומר חובה לקריאה:

אבו-רביעה-קווידר ס', וינר-לי', נ' (2010) מבוא – נשים פלסטיניות בישראל. בתוך ابو-רביעה-קווידר
ס', וינר-לי', נ' (עורכות) זהות, יחס כוח והتمודדות – עורכות נשים פלסטיניות בישראל. מכון ען ליר
והקיבוץ המאוחד.

גאנם, הונדה (2008) "מהו צבעו של הערבי? מבט ביקורת על משחקי צבע", בתוך: שנhab י' ווינה י'
(עורכים) גזנות בישראל, מכון ען ליר והקיבוץ המאוחד: 76-92.

גילברט, סנדרא וגבער, סוזן (2006 [1979] "ראי הקיור של המלכה", בתוך: ינא' ניצה ואחרות
(עורכות): דרכים לחשיבה פמיניסטית, האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 157-203.

גלווזמן, מיכאל (2007) הגוף הציוני בין מטרורה לממשות", בתוך: הגוף הציוני - לאומיות מגדר ומיניות בספרות העברית החדשה. מגדרים: ת"א, 11-33.

גרוס, איל & זיו, עמליה (2003) "בין תיאוריה לפוליטיקה: לימודי הומו-לסביס ותיאוריה קווארית", מעבר למיניות - מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביס ותיאוריה קווארית. הקבוץ המאוחד: ת"א, עמ' 9-44.

דהאן-כלב, הנרייט (2002) "כמה שעת יפה, לא רואים שעת מרוקאית", בתוך: צלרמאיר ופרי (עורכים) קובץ למורה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, קוו אדום: ת"א, 174-186.

דקל, טל (2011) פמיניזם ואמננות נשים בישראל בפתח המאה ה-21 – "צוג ופוליטיקה של זהויות". בתוך: (מ) מגדרות – אمنנות והגות פמיניסטית. ת"א: קוו אדום אمنנות, הקבוץ המאוחד, 181-188, 200-207.

יוסף, רז (2010) "ברוחים הבאים לג'נגל: גבריות מזרחיות ופוליטיקה מינית", בתוך: לדעת גבר – מיניות, גבריות ואתניות בקולנוע הישראלי. הקבוץ המאוחד, סדרת מגדרים, בשיתוף המכלה האקדמית ספר: ת"א, 143-109.

لومסקו-פדר, עדנה ורפפורט, תמר (2000) "משחקים במודלים של גבריות – מהגברים יהודים רוסיים בצבא הישראלי", סוציולוגיה הישראלית, ג, 1, 31-48.

מוסה, ג'ורג' ל. (2008) 1985 (1985) "גבריות והומוסקסואליות", בתוך: לאומיות ומיניות באירופה המודרנית. מרכז זלמן שזר, 41-66.

AMILT, KURT (2006 [1970]) "תיאוריה של פוליטיקה מינית", בתוך: דלית באום ואחרות (עורכות) ללמידה פמיניזם – מקרה: מאמריהם ומסמכיהם בסוחבה פמיניסטית. תרגום מאנגלית דפנה עמית ודלית באום, סדרת מגדרים, הקיבוץ המאוחד, עמ' 67-107.

פינקלשטיין, עדי (2013) "רופאים באי וידאות". בתוך: לכשות בשקוף – על סבל גופני, עמיינות רפואי וлечשחה חברתית, רסלינג: ת"א, 35-56.

רודין, צביה (2010) "האם לנשים כאב אחרת", בתוך: אורלי דריד, דורות סגל אנגלצין (עורכות) פסיפס גופנש: בריאות נשים בישראל, הוצאת אונ' בן גוריון, 481-504.

Chodorow, J. N. (1990 [1980]) "Gender, Relation, and Difference in Psychoanalytic Perspective" in: Claudia Zanardi (ed.) *Essential Papers on the Psychology of Women*. NY Univ. Press: NY and London, pp. 420-436.

Ehrenreich, B. and English, D. (2005 [1978]) "The Sexual Politics of Sickness". In *For Her Own Good: 150 Years of the Experts' Advice to Women*. USA: Second ed. Anchor books, 111-155.
<http://archive.is/sECdm>

Martin, Emily (1991) "The Egg and the Sperm: How Science Has Constructed a Romance Based on Stereotypical Male-Female Roles", *Signs*, Vol. 16, No. 3 , pp.

Vostral, Sharra L. (2011) "Advice to Adolescents: Menstrual Health and Menstrual Education Films, 1946-1982". In: Cheryl Krasnick Warsh (Editor) *Gender, Health, and Popular Culture Historical Perspectives*, Wilfrid Laurier Univ. Press, 47-64.

Or:

Komesaroff, Paul A. (1996) "Medicine and the Moral Space of the Menopausal Woman". In: Paul A. Komesaroff, Philipa Rothfield, Jeanne Daly (eds.) *Reinterpreting Menopause: Cultural and Philosophical Issues*. Routledge, pp. 54-76

חומר לקריאה נוספת:

מאמרי רשות (להלן יישמשו לעבודות ולתרגיל הקורס):

אבורביעה-קווידר, סראב (2008) "בדוית פמיניסטית חוקרת", "דרכי התמודדות", מודרות ואהובות - סיפוריה של נשים בדואיות משכילות. מאגנס: ירושלים, 12-19, 86-92.

אופנהיימר, יוחאי (2010) "על התהווות הגוף המזרחי", תיאוריה וביקורת 36, 161-184.

בן-צבי מודד, יעל (2011) "תסביך אדיפוס לאומי". בთוך: רצח אב - מגדר ולאומיות בקהלנווע הפלשטייני. רסלינג: ת"א, 109-81.

הירשפלד, אריאל (1996) "אם כלת'ם - הקול העולה מן החול", "תרבות וספרות", הארץ.

ורמן, דרור (1998) "מיין בשאיינו מינו: השבליה דה-און וההתפתחות הגינדר באנגליה על סף העידן המודרני" זמנים, 62, 72-82.

נעמן, יונית (2006) "ידעו שהתיימניות חממות במיטה": על הקשר בין צפיפות הפיגמנט לשם התואר פרחה", תיאוריה וביקורת 28, עמ' 192-185.

פרויד, זיגמונד (2002 [1925]). "כמה השלכות נפשיות של ההבדל המיני האנטומוי", מיניות ואהבה. מגרמנית דוד זינגר, עם עוזד: ת"א עמ' 194-187.

鞠, נ' (2010). כירעה ביד הרוקמת המעטרת את רקי' העולם - עמדת שיח פואטית נשית טרומ מודרניסטית, פוטס-מודרניסטית. בთוך: כירעה ביד הרוקמת - נשים כתובות והטקסת hegemoni. רמת גן : אוניברסיטת בר אילן, 17-46.

שדמי, אראללה (2001) "הכמיהה למלאות ההוויה, הczymieha אל הכוח: הערות הראשונות על הוויהן של נשים אשכנזיות בישראל", בותך: יעל עצמן (עורכת) התשמע קולי? "צוגים של נשים בתרבות הישראלית. הקבוץ המאוחד: מכון ויל"ר בירושלים, עמ' 408-426.

שפְּרַבְּר, ש' וּמְזֻמָּן צ' (2009) "יוצאים מארון הקודש - על התערוכה "יוצאים מארון הקודש: על יופי, אמונה וזהות", קולן - פורום נשים דתיות. (על זהויות מיניות ומגדריות בשיח ובאמנות האורתודוקסיה המודרנית בישראל) <http://www.com.kolech.asp?eq&id=32171>

שפרבר, ד' (2011). הבזות: נידה, טומאה וטוהרה באמנות יהודית-פמיניסטית. תיאוריה ו ביקורת-הפרוטוקולים, היחידה להיסטוריה ותיאוריה, בכלל, גלון 22 - על החושני באמנות.

Davis, A. Y. (1999) "I Used to be Your Sweet Mama". In: *Blues Legacies and Black Feminism: Gertrude "Ma" Rainey, Bessie Smith, and Billie Holiday*, Vintage Books, USA, 3- 41.

De Marneffe, Daphne (1991) " Looking and Listening: The Construction of Clinical Knowledge in Charcot and Freud", *Signs*, Vol. 17, No. 1 , pp. 71-111.
<http://iupressonline.iupress.org/lfe5a/16>

McClary, S. (2002) "Sexual Politics in Classical Music". In *Feminine Endings: Music, Gender, and Sexuality*. Minneapolis, Minn: The University of Minnesota, pp. 80-111.

Showalter, E. (1985) "Managing Woman's Mind". In: *The female malady - women, madness, and English culture, 1830-1980*. Penguin Books, 74-98.

Nochlin, Linda (1989) "Women, Art and Power". In *Women, Art and Power and Other Essays*. Westview Press, pp.1-41.

מאמרי רשות נוספים הרלוונטיים לקורס בעין-כרם:

פינקלשטיין, עד (2013) "נורמליות וחתרנות: תביעה לשיח עצמאי, אני טווה את הארג שלו". בתוך:
לכשות בשקוֹף – על סבל גופני, עמיימות רפואי והכחשה חברתית, רסלינג: ת"א-200 .173-

Caric Ric N (2011) *Hideous Monsters before the Eye: Delirium tremens and Manhood in Antebellum Philadelphia*, In: Cheryl Krasnick Warsh (Editor) *Gender, Health, and Popular Culture Historical Perspectives* Wilfrid Laurier Univ. Press153-174

Hepworth, Julie & Griffin, Christine (1995) "Conflicting Opinions? 'Anorexia Nervosa', Medicine and Feminism". In: Wilkinson, Sue& Kitzinger, Celia (Eds.) *Feminism and Discourse : Psychological Perspectives*. SAGE, Thousand Oaks, California, USA.

Katzman MA, Lee S (1997) "Beyond Body Image: The Integration of Feminist and Transcultural Theories in the Understanding of Self Starvation". *Int J Eat Disord.*; 22(4):385-94.

Kukla, Rebecca (2006) "Ethics and Ideology in Breastfeeding Advocacy Campaigns", *Hypatia*, Vol. 21, No. 1, *Maternal Bodies*, 157-180

Purdy, Laura (2001) "Medicalization, Medical Necessity, and Feminist Medicine", *Bioethics* Vol. 15 Number 3, 248-261.

Roberts D. (1996) "Reconstructing the Patient: Starting with Women of Color". In: Wolf S (ed.). *Feminism and Bioethics, Beyond Reproduction*. NY and Oxford: Oxford Univ.Press, 116-43.

הערכת הקורס - הרכיב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %	ר策אה 0 %
השתתפות 0 %	הגשת עבודה 85 %
הגשת תרגילים 0 %	הגשת דיז'חות 15 %
פרויקט מחקר 0 %	בחנים 0 %
אחר 0 %	

מידע נוספת / הערות: